

TURISZTIKAI ÁGAZATI HELYZETKÉP

2025 december



Ágazati témájú elemzések
Turisztikai ágazati helyzetkép Pest Vármegye 2025
december

Készítette:

Pest Vármegye Önkormányzata megbízásából
a Pest Vármegyei Nonprofit Kft.

Kuszák Miklós
Pál Gergely András

Tartalomjegyzék

1	Tervezési környezet bemutatása	4
1.1	Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030	4
1.1.1	Turisztikai térségek lehatárolása.....	5
1.1.2	Budapest és környékének turisztikai kölcsönhatása	6
1.2	Pest Megyei Területfejlesztési Konceptió és Program.....	7
1.2.1	Pest Megyei Területfejlesztési Konceptió megállapításai.....	7
	Operatív célok	8
	Kistérségi tematikus hangsúlyok Pest megye turisztikai fejlesztésében:.....	8
1.2.2	Pest Megyei Területfejlesztési Program megállapításai	9
1.2.3	Pest Vármegye Integrált Területi Program.....	10
2	Pest Vármegye turizmusa számokban	11
3	Összefoglalás.....	20
4	Ábrajegyzék.....	22

1 TERVEZÉSI KÖRNYEZET BEMUTATÁSA

A Pest Vármegyei turisztikai ágazati helyzetkép egy pillanatfelvétel arról, hogy milyen helyzetben van a vármegye turizmusa napjainkban, különös tekintettel a COVID előtti, a járvány alatti helyzetre és hova jutott napjainkra azon körülmények megszűnésével, melyek alapjaiban fenyegették az ágazat működését.

A dokumentum nem törekszik teljes mélységű turisztikai elemzésre, viszont röviden be kívánjuk mutatni a szektort érintő tervezési hátteret, valamint bemutatjuk a legfontosabb statisztikai adatokat rövid elemzéssel kiegészítve.

1.1 NEMZETI TURIZMUSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA 2030

A turisztikai térségek fejlesztésének állami feladatairól szóló **2016. évi CLVI. törvény**¹ kimondja, hogy a turisztikai fejlesztések tervezésének alapegysége a desztináció, az állam pedig a törvényben meghatározott turisztikai fejlesztéspolitikai, tervezési, végrehajtási, koordinációs és marketingkommunikációs feladatait a 2016 tavaszán létrehozott turizmusirányításért felelős szervezet, a **Magyar Turisztikai Ügynökség Zrt. (MTÜ)** útján látja el.

A 2017-ben elfogadott **Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030** (továbbiakban: NTS2030) az állami turizmusirányítás célrendszerét és eszközrendszerét 2030-ig meghatározó alapidokumentum, mely a turisztikai **szemléletváltás megalapozásával, a főbb beavatkozási pontok azonosításával, stratégiai célok kijelölésével** rövid-, közép- és hosszú távon definiálja az állam feladatait az ágazatban, illetve a célok eléréséhez megfelelő eszközöket, forrást és intézményrendszert rendel.

Alapelvei a hatások, **eredmények mérhetősége**, a területi, termékszintű és célcsoporti szempontok figyelembevételével megvalósuló **komplexitás**, a közvetlen és közvetett hatások elkülönítését jelentő lehatárolás, **transzparencia**, az érintettek közti együttműködés, valamint a folyamatos nyomon követést és szükség szerinti felülvizsgálatot és beavatkozást takaró rugalmasság.

Mindezekkel a szándékok szerint az NTS 2030 időtávján **erős turisztikai országmárkát** épít fel és a turizmust a fenntartható gazdasági fejlődés **húzóágazatává** teszi, mely minőségi élménykínálatot jelent, széles rétegek számára elérhető és hozzáférhető, és a **foglalkoztatásban is jelentős szerepet tölt be** azáltal, hogy vonzó karriert biztosít egy tisztességes és versenyképes ágazatban.

A 2020-2021-es COVID-19 járvány hatásai alapján változtatták meg a turisztikai ágazat működésének körülményeit és hazánk versenyhelyzetét, ezért az NTS2030 2021-ben felülvizsgálatra került. 2022-ben az orosz-ukrán háború gazdasági hatásai újabb kihívások elé állították a turizmust.

¹ 2016. évi CLVI. törvény a turisztikai térségek fejlesztésének állami feladatairól

1. ábra A turizmus 2.0 stratégiai célrendszere



forrás: MTÜ

Az NTS2030² két vezérmotívuma a **desztinációs logikán** alapuló termék- és attrakciófejlesztés, az ehhez kapcsolódó alapinfrastruktúra-fejlesztés és marketingkommunikáció, valamint a korábban széttagolt turizmusirányítást felváltó, **domináns állami szerep** az ágazatban.

A korábbi turizmusfejlesztési megközelítést megváltoztatva az NTS2030 hazánk turisztikai potenciáljának növelését a szinergikus hatások maximalizálása érdekében **desztinációs alapra** helyezi. A **célrendszer tizenkét irányvonalon**, stratégiai célon alapul. Négy horizontális cél fogja át az NTS2030-at, amelyeknek valamennyi turisztikai fejlesztés esetében érvényesülniük kell. A horizontális logikához tartozik az attrakciók és az alapinfrastruktúra **családbarát** jellege, kialakítása, valamint ehhez a szinthez tartozik a fenntartható turizmus elveinek érvényesítése is, ezen belül a **klíma- és környezettudatos fejlesztések** megvalósítása. Kiemelt szerepet kap a **környezet terhelhetőségének figyelembevétele**, illetve a **megújuló energiaforrások alkalmazása** a turisztikai fejlesztések vonatkozásában minden olyan esetben, ahol ez nem veszélyeztet a kulturális és környezeti értékek megőrzését, hozzájárulva ezzel a „zöld” turizmus, mint szemléletmód megvalósításához.

Kiemelt cél a szektor digitális átállásához szükséges feltételek megteremtése és a szereplők felkészítése a továbblépésre.

1.1.1 Turisztikai térségek lehatárolása

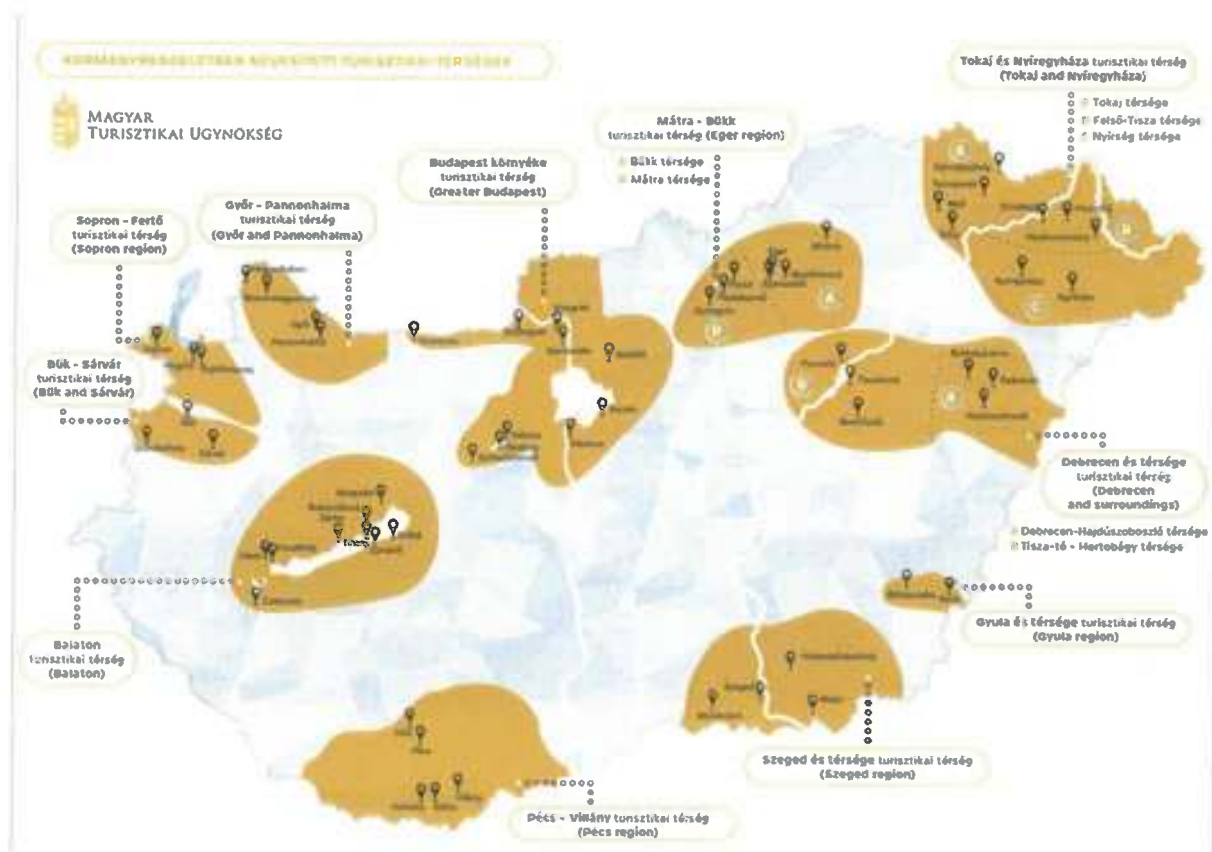
A Kormány a turisztikai térségek meghatározásáról szóló **429/2020 (IX.14.)** kormányrendeletében **11 turisztikai térséget** jelölt ki. Ezeknek a térségeknek a határai

² Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030

³ 429/2020. (IX. 14.) Korm. rendelet a turisztikai térségek meghatározásáról

turisztikai szempontok figyelembevételével lettek meghatározva, **nem esnek egybe a megyehatárokkal**, ugyanakkor jelzik, hogy hol a legerősebb hazánkban a turizmus teljesítménye.

2. ábra Magyarország turisztikai térségei



forrás: MTÜ

1.1.2 Budapest és környékének turisztikai kölcsönhatása⁴

A fővárosnak és környékének a jelentősége megkérdőjelezhetetlen a magyar turisztikai palettán.

A stratégiában a Dunakanyar **kiemelt turisztikai fejlesztési térségként szerepelt, azzal a nem titkolt céllal, hogy a fővárosba érkező, jellemzően külföldi turisták tartózkodási idejét és költési hajlandóságát növelje.**

A 2021-ben a Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030 frissítéseként a Kormány által elfogadott **Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030- Turizmus 2.0 stratégia** a 429/2020 (IX.14.) Korm. rendeletben nevesített **11 turisztikai térség mellett Budapesttel**, mint Magyarország **elsősorban nemzetközi desztinációjával** is foglalkozik. Budapest már jelenleg is **jelentős nemzetközi ismertséggel**, és jól felismerhető, erős arculattal rendelkezik, amelyet a „Spice of Europe” márkanév is tovább erősített. A főváros széles körben értékesíthető értékajánlata elsősorban a **kulturális, egészségturisztikai, valamint gasztronómiai** termékek köré csoportosul.

⁴ MTÜ

Az új térségi lehatárolás során annyi változott, hogy a Dunakanyar térség átnevezésre került, és kibővült a többi, Budapestről könnyen elérhető kiránduló desztinációval, amelyek szintén szolgálják a fenti célokat. Így a térség **133 településre bővült**.

A térség **Budapesttel szoros összefüggésben értelmezhető igazán**, vagyis a térség kijelölésére akár úgy is tekinthetünk, hogy az **agglomerációs gyűrűvel együtt Budapest 10-szer nagyobb lett, 10-szer több élményt nyújt**. Ezzel nő a Budapestre érkező turisták tartózkodási ideje és költsége, valamint csökken a területi koncentráció, a forgalom széthúzása, a jobb mobilitás és a **hatékony látogatómenedzsment** révén.

Budapest, mint Magyarország fővárosa önálló desztináció, mint ahogy ezt a szerepét sok évtizede be is tölti, nem térség, de a **körülötte lévő települések** már térségi szerepet tölthetnek be. Turizmusa **kiemelten szerepel a jövőképben**, hiszen míg a többi térség konkrétan lehatárolt, és a vendég- és vendégéjszaka szám növelésére fókuszál, addig a **Budapest és környéke térség attrakcióival, élménykínálatával elsősorban Budapest vendégéjszakáinak számát növeli**.

1.2 PEST MEGYEI TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ ÉS PROGRAM

Pest Vármegye, mint területi szereplő három fontosabb fejlesztési jellegű dokumentumot készített, melyekben a turisztikai ágazat kapcsán megállapítások lettek téve és a fejlődés-fejlesztés irányai is meghatározásra kerültek bennük. Ezek a dokumentumok:

- Pest Megyei Területfejlesztési Konceptió (2030)
- Pest Megyei Területfejlesztési Program (2021-2027)
- Pest Vármegye Integrált Területi Program (2021-2027)

A dokumentumok legfontosabb megállapításai a következők.

1.2.1 Pest Megyei Területfejlesztési Konceptió megállapításai

Pest megye **természeti, kulturális öröksége rendkívül gazdag**, ami turisztikai szempontból különleges desztinációvá teszi és nagy turisztikai potenciállal ruházza fel. Budapest nemzetközi repülőtere a külföldről érkező vendégforgalom számára is jól elérhetővé teszi a megye településeit. Ennek ellenére a **megye turizmusa nem választható el Budapeستől**, amely mára Európa egyik legnépszerűbb turisztikai célpontjává vált. Ennek a kölcsönhatásnak része, hogy a főváros közelsége erősen felértékeli a megye turisztikai attrakcióit, ugyanakkor a külföldi turisták többsége számára **Pest megye csak másodlagos célpont, ahová egy hosszabb városlátogatás esetén kiegészítő programok keretében látogatnak el**. Mindez megmutatkozik a megyei szálláshelyek vendégforgalmán, különösen az átlagos tartózkodási időn. A megye **önálló, egységes turisztikai brandet még nem épített ki**, az országos szempontból jelentősebb, kiemelt turisztikai helyszínek külön-külön próbálnak meg saját márkaurculatot kialakítani.

A megye közlekedésföldrajzi helyzete és adottságai kiváló lehetőséget teremtenek a belföldi turizmus, különösen a konferenciaturizmus számára. A fővárosból könnyen gyorsan elérhető helyszínek a hétvégi kikapcsolódásra vágyók, családi rendezvények, illetve a vállalati ügyfelek rendezvényei számára ideálisak. Azonban ez csak bizonyos, gyorsforgalmi utak vonzásában lévő térségekre igaz, sajnos a megye ebből a szempontból sem kínál egységes feltételeket.

Pest megye számára a **turizmus stratégiai ágazat**; amely a legtöbb kistérségben fontos addicionális beruházási és jövedelemtermelési lehetőséget biztosít a vállalkozások és a munkavállalók számára.

A megye turisztikai forgalma növekszik, relatív részesedése (pozíciója) is javul; **a szállóhelyek forgalma egyenletesen követi a kapacitások növekedését.** A jelentős részesedéssel rendelkező küldő országok köre bővül, beleértve Európán kívüli országokat is.

Az ágazat jövedelemtermelő képessége *ugyanakkor **jelentős mértékben koncentrált*** (Visegrád közvetlen környezete); a jelenleg meghatározó attrakciók, a kulturális turizmus központjai, a nagy látogatottságú események a látogatóhoz mérten jelentősen alacsony bevételt generálnak. Jelentős változásra van szükség annak érdekében, hogy a változó igényeknek, az erősödő nemzetközi versenynek a jövőben is megfeleljen a Pest megyei turizmus; térségi adottságoktól függően **szálláshely-kapacitásokra, attrakciókra, a szolgáltatások minőségének fejlesztésére, valamint a szolgáltatás tartalmát és az értékesítést, kommunikációt érintő fejlesztésekre, innovációra.**

A Pest megyei turizmus **szorosan összekapcsolódik Budapesttel**, mint desztináció (nemzetközi) és az érkező vendégek tekintetében.

Kiemelt cél a **Dunakanyar „területének” és kínálatának bővítése**, a folyó mindkét partjának bevonása. Szentendre és Vác kulturális központi szerepének, szolgáltatásainak erősítése, a terület fizikai kapcsolatainak megteremtése (Vác térségében Duna-híd) – a „nagy” Dunakanyar térségének integrált és egységes identitáson alapuló pozicionálása, nemzetközi versenyképességének javítása. A megye megkülönböztető értékkel bíró értékeinek pozicionálása, összekapcsolása, fejlesztése. **Kastélyok, általában a kulturális, a családi, a rekreációs, és a konferencia turizmus fejlesztése.**

A dokumentumban megfogalmazásra kerültek operatív célok a turizmus fejlesztésére, valamint tematikus hangsúlyok is kistérségre lebontva.

Operatív célok

- Vendégérkezések, vendégéjszakák és átlagos tartózkodási idő növelése;
- Az erős szezonális oldása;
- Turizmus területi koncentrációinak csökkentése;
- Aktív és szabadidős szolgáltatások fejlesztése;
- Hivatásturisztikai szolgáltatások fejlesztése;
- A térség turisztikai szolgáltatásainak mennyiségi és minőségi növelése;
- Szoft infrastruktúra és marketing kommunikáció erősítése;
- Együttműködések erősítése a turizmus szereplői között;
- Turizmus szereplőinek továbbképzése.

Kistérségi tematikus hangsúlyok Pest megye turisztikai fejlesztésében:

- Duna-kanyar: kulturális- és örökség, aktív, öko-, nemzeti park, illetve egészségturizmus fejlesztése;
- Duna (a Duna-program alapján): hidak és vízvédelmi gátak építése, öko- és aktív turizmus fejlesztése, a kapcsolódó hajós infrastruktúra létrehozása;
- Gödöllő és térsége: lovasturizmus, kulturális és örökségturizmus, események, aktív turizmus. Börzsöny-Pilis: ökoturizmus, aktív turizmus, falusi turizmus fejlesztése a Börzsöny stratégiára építve;
- Ráckeve: vízi és aktív, termál- és örökségturizmus (kiemelten építve a szerb nemzetiség hagyományaira – „Déli Szentendre”);

- Tápióság (kiemelten Tápiószentmárton): egészségturizmus, örökségpark, a térség egészében aktív és ökoturizmus, falusi turizmus;
- Cegléd: egészség- és aktív turizmus.

1.2.2 Pest Megyei Területfejlesztési Program megállapításai

A megyei gazdaság egyik kiemelt, területi szempontból jól definiálható kiterjedéssel rendelkező ága a turizmus. Bár a fővároshoz való közelsége miatt bármely térségben pontszerűen kialakíthatók turisztikai szempontból értékes attrakciók, vagy rentábilisan működtethető szálláshelyek, programunkban alapvetően a komplex turisztikai adottságokkal rendelkező térségekre koncentrálunk. Ezek közül **hazai viszonylatban is kiemelt jelentőségű a Dunakanyar Kiemelt Turisztikai Térség**, amely megyében található területe a Dunakanyar egészét, a Visegrádi hegységet és a Börzsöny területét öleli fel. Szintén **országos jelentőségű természeti és kulturális öröksége miatt, ám jelenleg még az előbbinél jóval inkább alulhasznosított térségei a Gödöllői dombság és Galga mente, illetve a Ráckevei-Duna turisztikai térségei**. A fővárosiak által leginkább kedvelt és általában aktív turisztikai tevékenység számára lehetőségeket rejtő **komplex turisztikai hasznosításra alkalmas a Pilis-Budai térség** is. A megye délkeleti részének termálforrásaira és már korábban kiépült fürdőire, valamint az ökológiai szempontból nagy potenciált jelentő vizes élőhelyekre épülve, fürdő és egészségturizmus és ökoturizmus építhető ki. A megyének talán ez a legkevésbé feltárt, turisztikai lehetőségekkel rendelkező területe.⁵

A dokumentum tervezett beavatkozásokat is meghatároz a turisztikai ágazatban a vármegye egészére.

Az első a **Turizmus, mint stratégiai ágazat fejlesztése**.

Pest Vármegye a beavatkozás keretében a kiemelt megyei turisztikai térségek komplex fejlesztését kívánja megvalósítani. **Ennek keretében a turisztikai attrakciók infrastruktúrájának, tematikus kínálatának, szolgáltatási palettájának fejlesztése valósul meg**. Ez magában foglalja a természeti látnivalók, kulturális és épített örökség (kiemelten a megyében található paloták, kastélyok, kúriák, várak, templom-, és kolostorromok) megőrzését és a bemutatását lehetővé tévő infrastruktúra kiépítését, a megyei termál és gyógyvizek turisztikai hasznosítását. Az aktív turizmus fejlesztése a lovas túra útvonalak, a bakancsos turizmushoz köthető útvonalak, valamint az infrastrukturális háttér fejlesztését (lovardák, turista és kulcsos házak) öleli fel. Szintén fontos a helyi turisztikai, kulturális, tematikus rendezvények támogatása is. A beavatkozás keretében új szálláshelyek létrehozását a szálláshely-kapacitások bővítését, minőségének javítását is támogatni kívánja. Végül talán a legfontosabb, hogy a megye és az egyes turisztikai térségek arculatának kialakítása, megfelelő marketingje megvalósuljon.

A második a **társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségek komplex fejlesztése** beavatkozás keretein belül egy turisztikai fejlesztési javaslatcsomag definiálása.

A **Szobi járásban támogatandó** az aktív turizmus keretei között a **Duna és az Ipoly turisztikai hasznosításának** elősegítése, látogatóközpont, kisvasút fejlesztése, a **Börzsöny kevésbé értékelt természeti látnivalóinak feltárása**, népszerűsítése. Új attrakciók kialakítása, a turisztikát támogató vendéglátó vállalkozások fejlesztéseinek támogatása, Minőségi szálláshely fejlesztések támogatása. Kulturális rendezvények támogatása, önálló arculat kialakítása.

⁵ Pest Megyei Területfejlesztési Stratégia

A **Nagykátai, Nagykőrösi és Ceglédi járásokban a fürdőturizmus és az erre épülő egészségügyi szolgáltatások fejlesztésének** támogatása. A vizes élőhelyeket bemutató **tanösvények**, ökoturisztikai látványosságok fejlesztése. A fenti fejlesztésekhez kapcsolódóan kiemelten támogatható e térségben a kereskedelmi és magánszálláshelyek fejlesztése.

A **Ráckevei járásban** a kulturális örökség megőrzésén túl a **Duna-ág turisztikai hasznosítását**, a helyi aktív és rekreációs turisztikai fejlesztéseket, az ehhez kapcsolódó **turisztikai célú kulturális** rendezvényeket kívánja támogatni, továbbá a kereskedelmi és magánszálláshelyek fejlesztését.

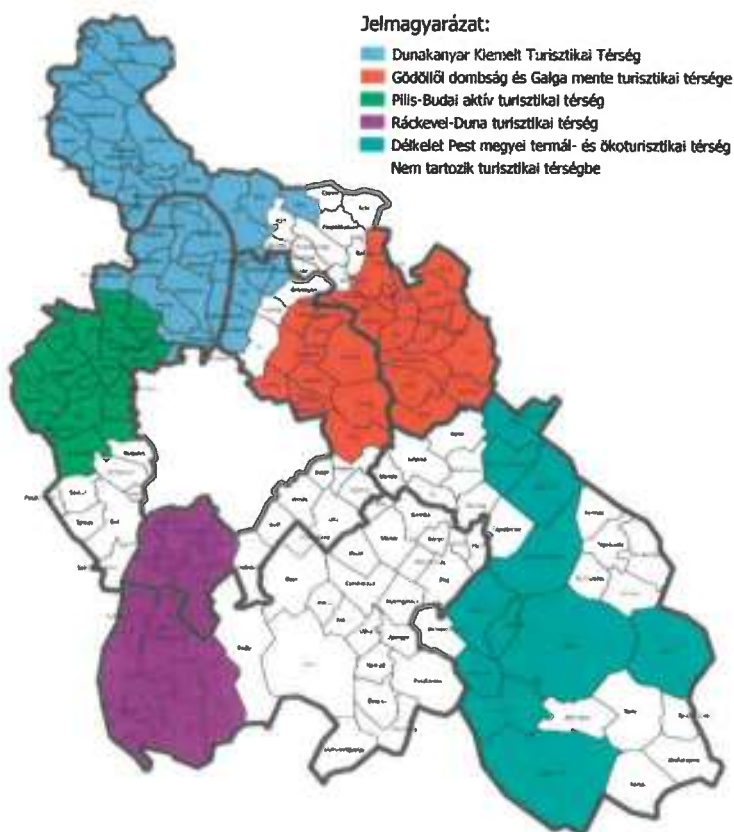
Az **Aszódi térségben pedig a kulturális örökséghez tartozó értékek** megőrzését és bemutatását.

1.2.3 Pest Vármegye Integrált Területi Program

Az Integrált Területi Program (ITP) már kifejezetten az elérhető uniós támogatásokhoz készült el. **Az ITP egy stratégiai alapokon nyugvó, helyi igényekre építő dokumentum, amely meghatározza a vármegyére jutó TOP Plusz források szerkezetét, felhasználási módját, területi lehatárolását, valamint az elvárt eredményeket és ütemezést.** A program a megyei fejlesztési célokat – mint például a gazdaság dinamizálása, társadalmi felzárkózás, közlekedésfejlesztés, élhető települési környezet megteremtése és humán kapacitások erősítése – öt prioritás mentén rendezi, és ezekhez konkrét intézkedéseket és projekt kiválasztási szempontokat rendel, valamint meghatározza a vármegye Területi Kiválasztási Kritériumait is.

A kiemelt turisztikai körzetekhez összesen 117 db település tartozik, melyek az összes vármegyei település 63%-át jelentik.

3. ábra **Pest Vármegye kiemelt turisztikai térségei 2021-2027**



forrás: Pest Vármegye Integrált Területi Program

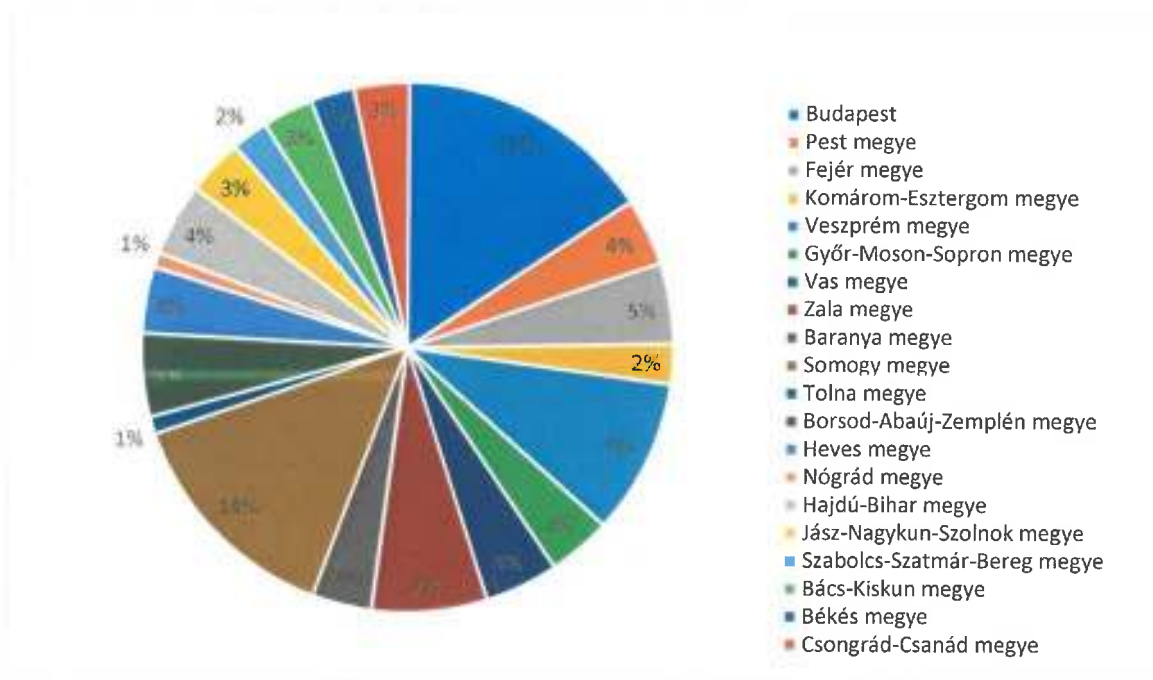
2 PEST VÁRMEGYE TURIZMUSA SZÁMOKBAN

A vármegyébe 2024-ben turisztikai céllal és legalább egy éjszakát a térségben töltve 973.893 fő érkezett. Az országba érkezők kicsit több mint **5%-a választotta a fővárost körbe ölelő vármegyét. Az érkező vendégek közel négyötöde (79%) a kereskedelmi szálláshelyeket, 21%-a magán és egyéb szálláshelyeket vette igénybe.** Országosan ez az arány 70-30, de Budapest esetében 65-35, köszönhetően a fővárosban nagy népszerűségnek örvendő rövid távú lakáskiadásnak (Airbnb) is. Az egyre növekvő fővárosi Airbnb keresletnek köszönhetően a magánszálláshelyek vendégéjszakáinak közel kétötöde (38%) Budapesten realizálódik.

Érdemes összevetni a COVID járvány előtti utolsó év turisztikai statisztikáit és napjaink turisztikai adatait

2019-ben Pest vármegyében állt rendelkezésre **a kereskedelmi szálláshelyek 5,7%-a (198 db), férőhelyeinek 4,11%-a (14.387 db).**

4. ábra Kereskedelmi szálláshelyek férőhelyeinek megoszlása vármegyénként (2019)



Forrás: ksh.hu, saját szerkesztés

2020-ban kitört a **COVID járvány**, amely a korlátozások időszakát hozta el. Ekkor a szálláshelyek egy jelentős része – ideiglenesen vagy végleg – bezárt. A **kiadható férőhelyek száma több mint 10%-kal**, a szálloda típusú egységeknél hozzávetőlegesen 20% csökkent a megelőző évhez képest. Ekkor a vármegyében található szállodák 10 %-kal, a panziók 30%-kal kevesebb férőhelyet kínáltak. A csökkenő kínálat mélypontja 2021-ben volt.

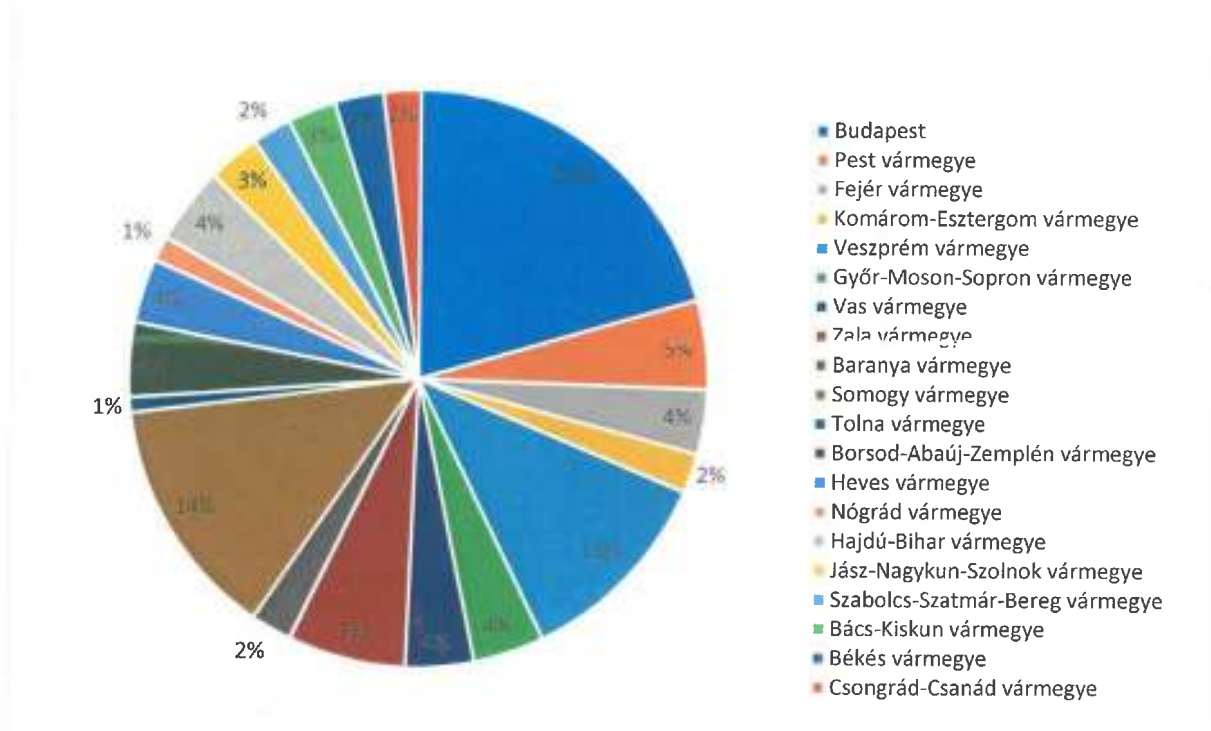
Az **egyéb kereskedelmi szálláshelytípusok** kapacitáskínálatában 2020-ra **25%-os csökkenés** történt, amelyet egy évvel később viszont már egy hasonló mértékű fellendülés követett. A kempingek és a közösségi szálláshelyek esetében csak minimális csökkenés történt, sőt **2021-ben a kapacitások már meghaladták a járvány előtti mennyiséget is.** Ez annak köszönhető, hogy a Covid időszaka alatt a természeti attrakciókat és az természetben élvezhető gyakorolható szabadidős attrakciókat egyre többen keresték fel. Így az aktív- és az ökoturizmus, a szabadban

végezhető aktív tevékenységek, mozgásformák iránti kereslet megugrott. Ehhez kapcsolódóan a természetközeli, kevesebb kapacitással rendelkező, kisebb szálláshelyek – amelyek működését kevesebb korlátozó intézkedés sújtotta – kulcsosházak, családi vendégházak népszerűsége is növekedett.

A korlátozások feloldását követően számos szálláshely nyitotta meg újra kapuit. Míg 2021-ben mindössze 822 működő szálláshely volt a vármegyében, **2024-ben** – egy folyamatos bővülés eredményeként – **már több mint másfélszer annyi, 1184 egység kínálta kicsi több mint 25 ezer férőhelyet** biztosítva a vendégek számára.

2024-ben az országban található kereskedelmi **férőhelyek 4%-a volt a vármegyében**, amely ugyan közel 2%-kal kisebb részarányt jelent a COVID előtti időszakhoz képest, viszont mindeközben 15-20%-kal bővült a férőhelyek száma. Nem meglepő módon a kínálati oldalon (is) Budapest van az első helyen. A fővárosban közel kétszer annyi férőhely található, mint a balatoni turizmus legnagyobb kapacitású térségében Somogy vármegyében.

5. ábra Kereskedelmi szálláshelyek férőhelyeinek megoszlása vármegyénként (2024)



Forrás: ksh.hu, saját szerkesztés

Az **üzleti célú szálláshelyek** tekintetében kijelenthető, hogy ugyan a legtöbb vendéglátó a fővárosban működik, viszont a férőhelyek tekintetében Somogy vármegye van a dobogó felső fokán. **Pest vármegye részarányát közel megduplázva** a Covid előtti időszakhoz képest a **férőhelyek 3,57 százalékával** a középmezőny végén található.

Napjainkban Pest vármegyében 1.261 db szálláshely található, amelyek 27.728 kiadható férőhellyel rendelkeznek. Többségük magán- és egyéb szálláshely (1.051 db) a kiadható férőhelyek kicsit több mint egyharmadával (10.130 db).

Tíz év alatt közel megkétszereződött a szálláshelyek száma, ahol kétharmaddal több férőhely áll rendelkezésre, mint 2015-ben. A bővülés a kereskedelmi szálláshelyeknél 37,5%-os, a magán és egyéb szálláshelyek esetében még nagyobb, közel háromszor nagyobb a kapacitás.

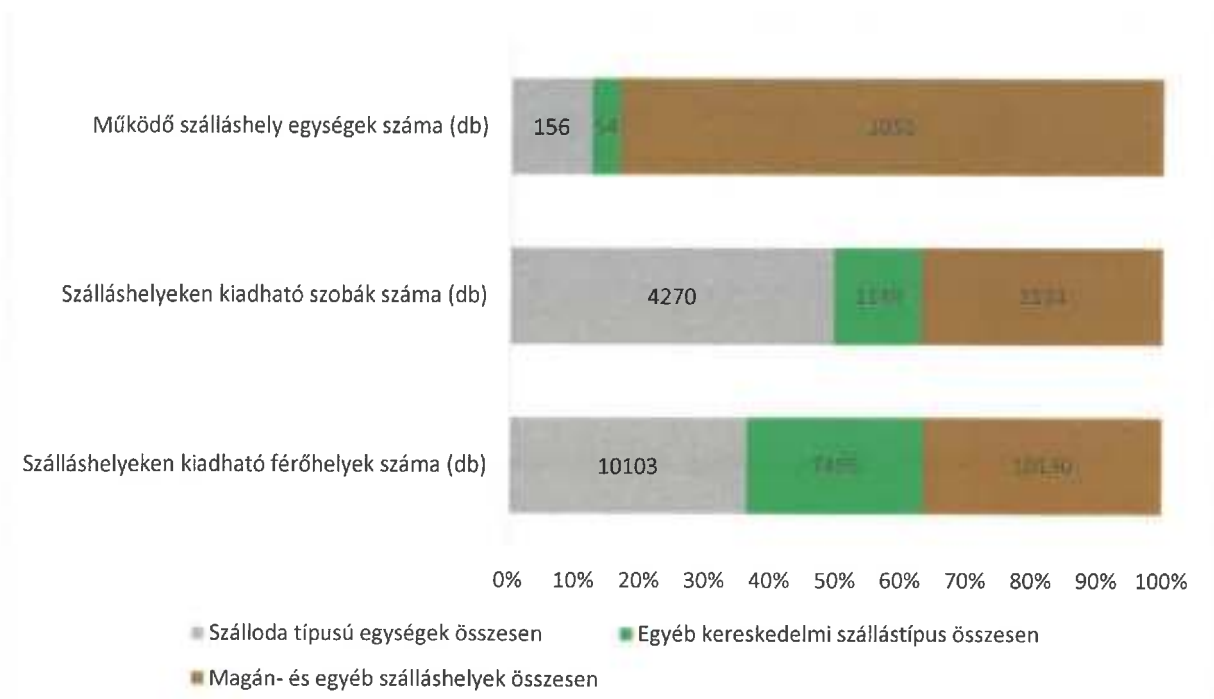
Szálláshelyek száma

	Kereskedelmi szálláshelyek		Magán és egyéb (korábban üzleti és egyéb célú)	
	Egységek száma	Férőhelyek száma	Egységek száma	Férőhelyek száma
2015	188	12.966	510	3.556
2024	199	16.082	985	9.704
2025	210	17.598	1.051	10.103

forrás: saját szerkesztés

A szálláshelyek **mindössze 12%-a szálloda vagy panzió, de ezen egységek kínálják a kiadható szobák közel felét és a férőhelyek több mint harmadát (10.103 db).** Ez az arány 2015-ben a szobák esetében 20%, a férőhelyek vonatkozásában 52% volt.

6. ábra Pest vármegye turisztikai szálláshelyeinek száma és aránya szálláshelytípusonként (2025)



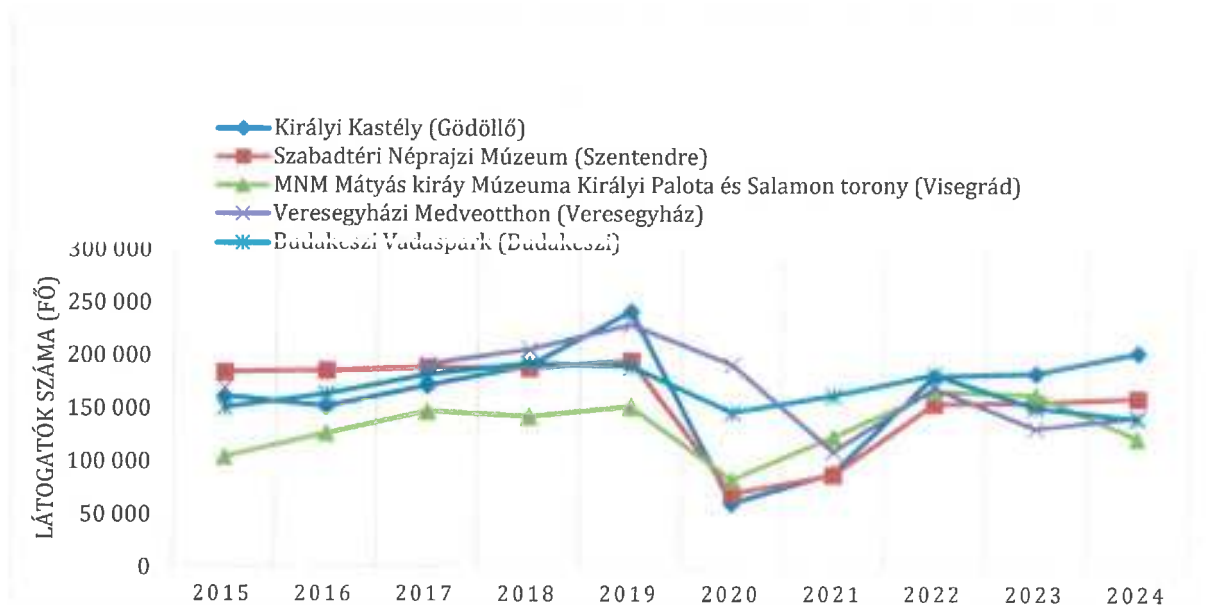
Forrás: ksh.hu, saját szerkesztés

A Pest vármegyében található **kereskedelmi szálláshelyek átlagosan 25 szobával és 83 férőhellyel** rendelkeznek, ezek közül is a kempingek biztosítják fajlagosan a legtöbb férőhelyet (198 db/egység), míg a legkevesebbet a panziók (30 db/egység). A 2010-es években a kereskedelmi szálláshelyek egységenként még átlagosan csak kb. 70 férőhelyet kínáltak, azóta ez közel 20%-kal bővült.

Pest vármegye főbb turisztikai attrakciói látogatószámának **elmúlt 10 évi** alakulását vizsgálva **három karakteres időszak** határozható meg. 2015-2019 között egy évről évre növekvő látogatószámú periódus, 2020-2021 a Covid járvány időszaka- amely a különböző járványügyi intézkedések hatására bezuhanó alacsony látogatottsággal jellemezhető -, végül 2022-től egy fellendülési időszak, a korlátozó intézkedések és tiltások feloldásával bővülő kereslettel.

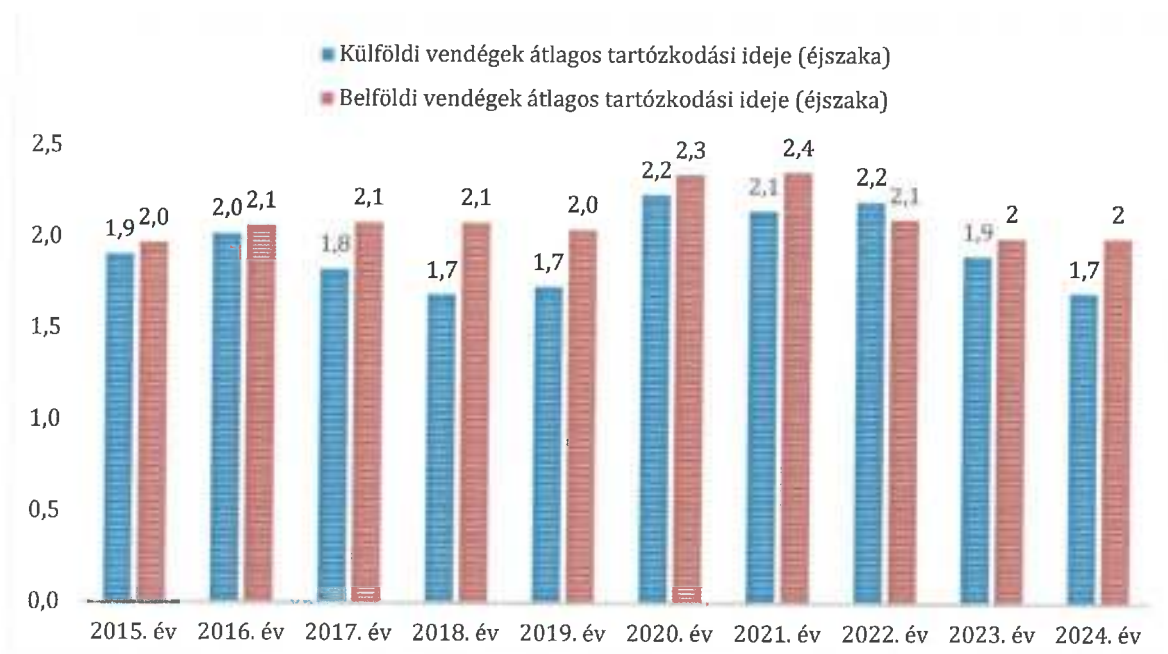
Jól látható, hogy a szigorúbb járványügyi intézkedésekkel sújtott többségében **zárt térben működő kulturális attrakciók a Covid időszakában elvesztették látogatóik felét-háromnegyedét, míg a természethez kapcsolódó nyílt térrel rendelkező helyszínek csak 10-20%-át** és ezt is csak egy rövidebb időszakra (a járvány berobbanása). Az emberek az elhúzódó járvány és a különböző korlátozások elől „menekülve” megindultak a természetbe, felfedezték a környezetüket, a szabadtéri attrakciókat. Mindezek a helyszínek váltak a Covid időszakának kedvelt rekreációs és turisztikai célterületeivé.

7. ábra Pest Vármegye főbb turisztikai attrakcióinak látogatószáma 2015-2024



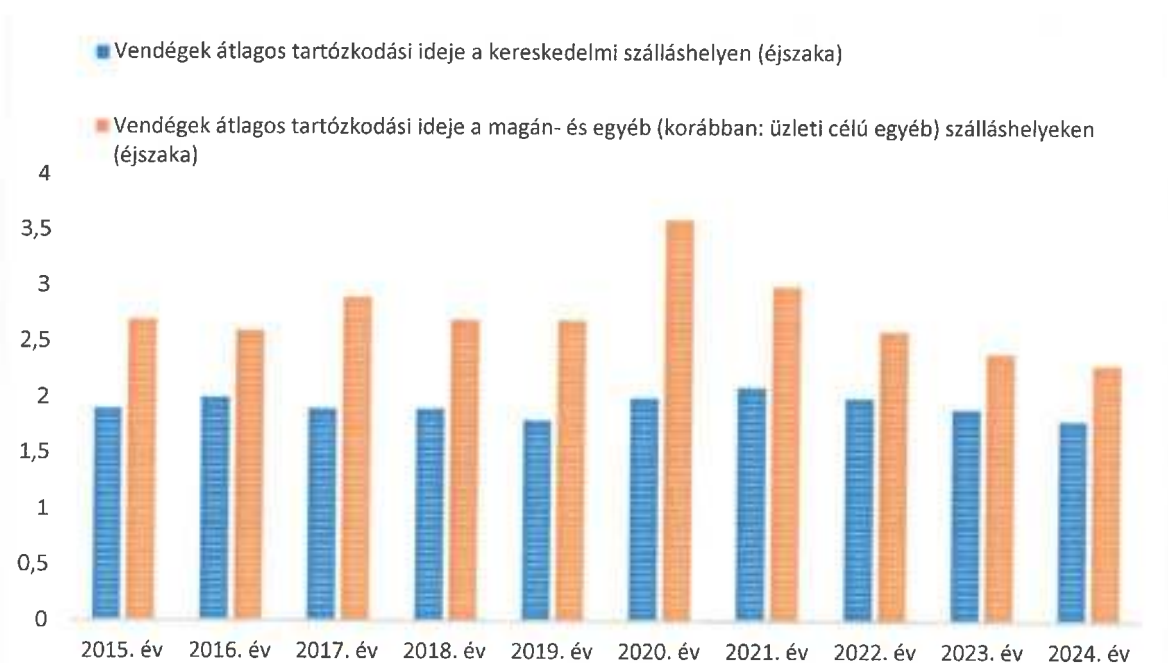
Forrás: muzeumstat.hu, ksh.hu, saját szerkesztés

A Pest vármegyébe érkező vendégek **átlagosan 1,9 éjszakát töltenek a térségben**. Ez jelentősen **24%-kal elmarad** az országos átlagtól, ezzel a térség a vármegyék rangsorában is sereghajtó. Az átlagos tartózkodási idő az elmúlt tíz évben alapvetően nem változott. De míg a külföldi vendégek esetében csökkenésről beszélhetünk (-0,2 éj), a belföldi vendégek itt tartózkodása nem változott 2015-höz képest (2,0 éj).

8. ábra Belföldi/külföldi vendégek átlagos tartózkodási ideje Pest vármegye szálláshelyein

Forrás: ksh.hu, saját szerkesztés

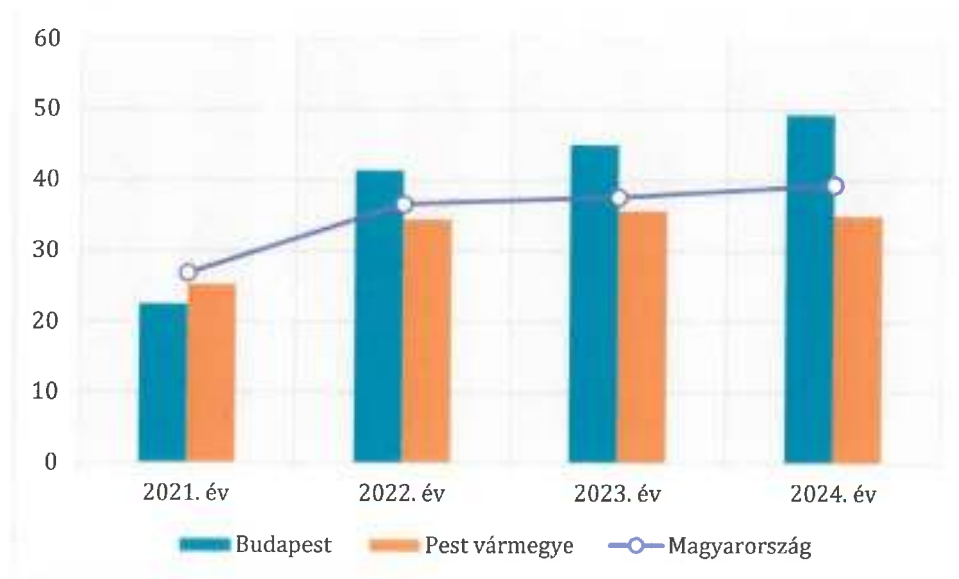
A kereskedelmi szálláshelyeken átlagosan 1,8 éj időtartamra, a magán- és egyéb szálláshelyeken 2,3 éjszakára maradnak a vendégek. Előbbi hozzávetőlegesen hasonló (-0,1 éj), utóbbi esetében már nagyobb csökkenésről beszélhetünk (-0,4 éj) a tíz évvel ezelőttihez képest. A tartózkodási idő csökkenése általános tendencia, az utazók egyre inkább előnyben részesítik az akár többszöri, rövid tartózkodású (lásd. hosszú hétvégék) utazásokat.

9. ábra Vendégek átlagos tartózkodási ideje Pest vármegyében

Forrás: ksh.hu, saját szerkesztés

Pest vármegyében a szálloda típusú szálláshelyek **férőhelyeinek kihasználtsága** az elmúlt három évben stabilan 35% körüli, ami **4,4%-kal, marad el az országos átlagtól (39,4%)**.

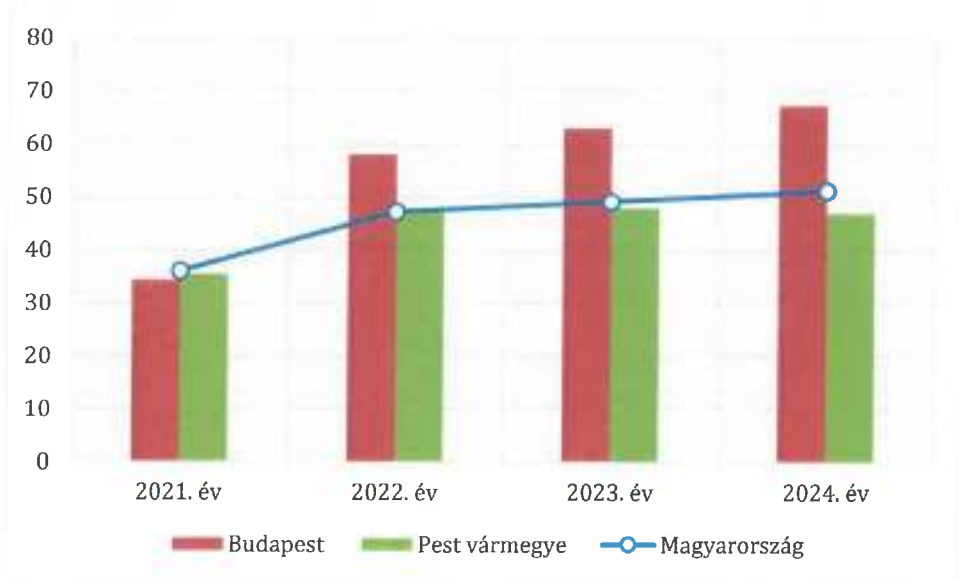
10. ábra **Férőhelykapacitás kihasználtsága**



Forrás: ksh.hu, saját szerkesztés

E szálláshelyek esetében a férőhelyek kihasználtsága mellett fontos mutató a szobák kiadhatósága is. Míg országosan **51%-os**, **Pest vármegyében 47%-os volt a telítettség 2024-ben.**

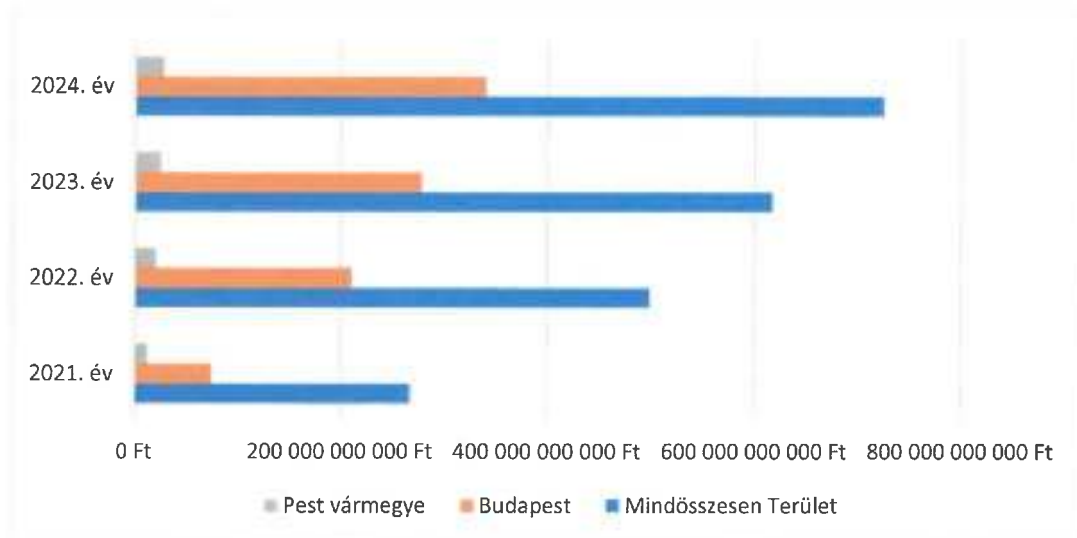
11. ábra **Szobakapacitás kihasználtsága**



Forrás: ksh.hu, saját szerkesztés

Pest vármegye szálláshelyei 28 milliárd forint szállásdíjbevételt realizáltak 2024-ben. Ez 12%-os növekedés az előző évhez és 34%-os növekedés a 2022-es esztendőhöz képest. Az ország egészét tekintve, a Pest vármegyei turisztikai szálláshelyeken képződött minden huszonhatodik forint szállásdíjbevétel (3,9%). Ez 0,2 százalékos csökkenés az előző évhez képest.

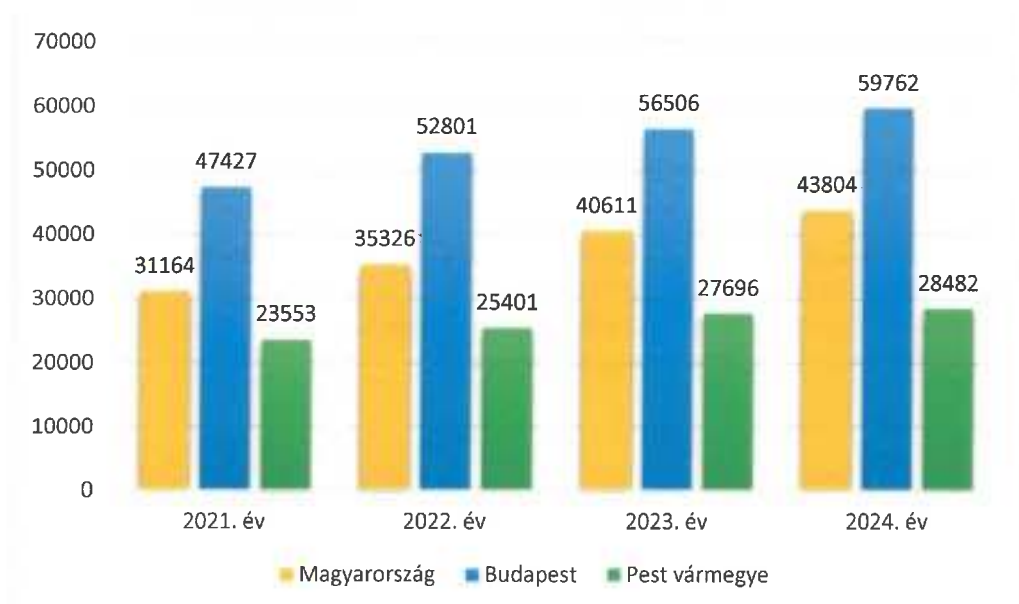
12. ábra Turisztikai szálláshelyek összes szállásdíj bevétele



Forrás: ksh.hu, saját szerkesztés

Ha megvizsgáljuk azt, hogy a befolyó szállásdíj az érkező vendégek számához hogyan viszonyul, azaz, hogy mennyi az egy vendégre jutó szállásdíj, akkor megállapítható, hogy e mutató értéke Budapesten kétszer akkora (59.762 Ft), mint Pest vármegyében. Emellett országos viszonylatban 2024-re három év alatt közel másfélszeres emelkedés történt (+40%), addig Pest vármegye esetében mindössze 20%-os.

13. ábra Egy vendégre jutó szállásdíj



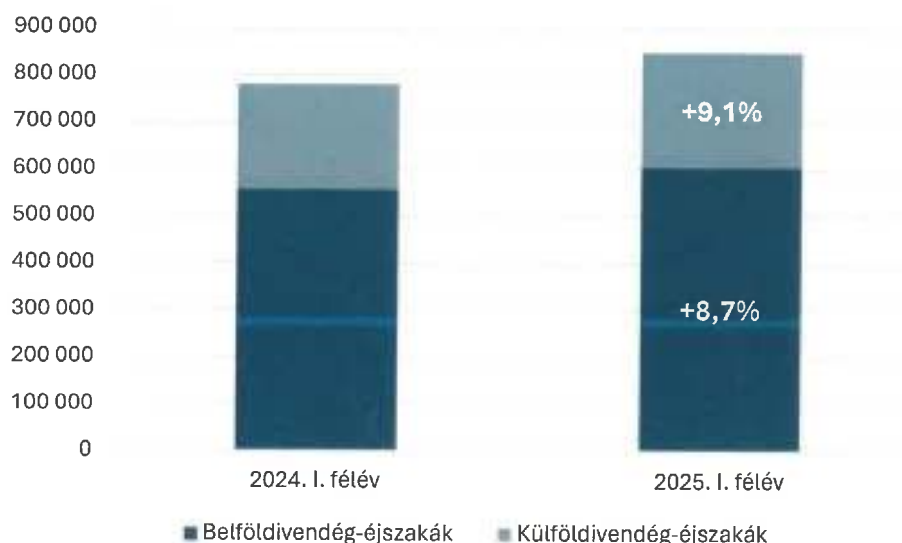
Forrás: ksh.hu, saját szerkesztés

Amennyiben megvizsgáljuk azt, hogy **egy adott időszakban mennyi az elért szállásdíjbevétel és az adott időszakban kiadott szobák számának hányadosa**, akkor megkapjuk a szobák átlagárát. Ezeket az értékeket tekintve látható, hogy hogy 2021-ben egy Pest vármegyei kiadott szobának az átlagára közel azonos volt (-5%), mint a magyarországi átlag. Ez a kis különbség 2024-re nagyobbá vált. Ugyan három év alatt az **átlagár másfélszeresére emelkedett**, de 8%-kal kisebb áron értékesíthetők a szobák Pest vármegyében, mint az országos átlag.

Általánosságban vizsgálva elmondható, hogy a **különbségek** akár az országos átlaghoz, akár a fővároshoz viszonyítjuk, **jóval nagyobbak, mint a szoba átlagárak tekintetében**. A nagyobb lemaradást egyrészt a **Pest vármegyei kapacitások kisebb mértékű kihasználtsága, másrészt az árbevétel kisebb volumene eredményezi**.

A legfrissebb turisztikai gyorsjelentések szerint Pest vármegyében 2025 I. félévében a **turisztikai szálláshelyek** vendégéjszakában mért forgalma **8,8%-kal meghaladta** az előző év azonos időszakit. A vendégéjszakák **71%-át belföldi vendégek** töltötték el a turisztikai szálláshelyeken. Az általuk eltöltött éjszakák száma 8,7, a külföldi vendég-éjszakáké 9,1%-kal nőtt.

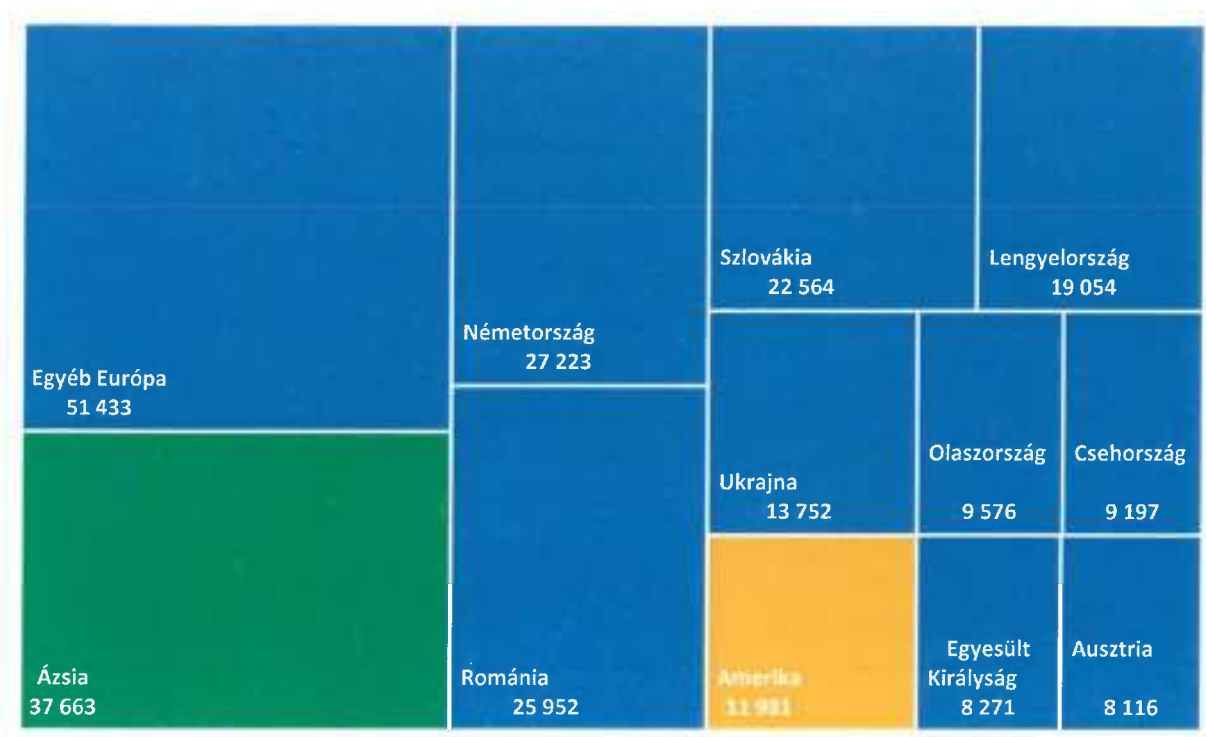
14. ábra Belföldi- és külföldi vendég-éjszakák számának változása Pest vármegyében, 2024. I. félév – 2025. I. félév



forrás: KSH alapján saját szerkesztés

A külföldi vendég-forgalomban a küldő országokat tekintve a **Németországból, Romániából és Szlovákiából** érkezők aránya volt a legjelentősebb, ők 27.223, 25.952, illetve 22.564 vendégéjszakát töltöttek el Pest vármegyében. Összességében az éjszakák 79%-át európai, 15%-át ázsiai, míg 5%-át amerikai vendégek töltötték el.

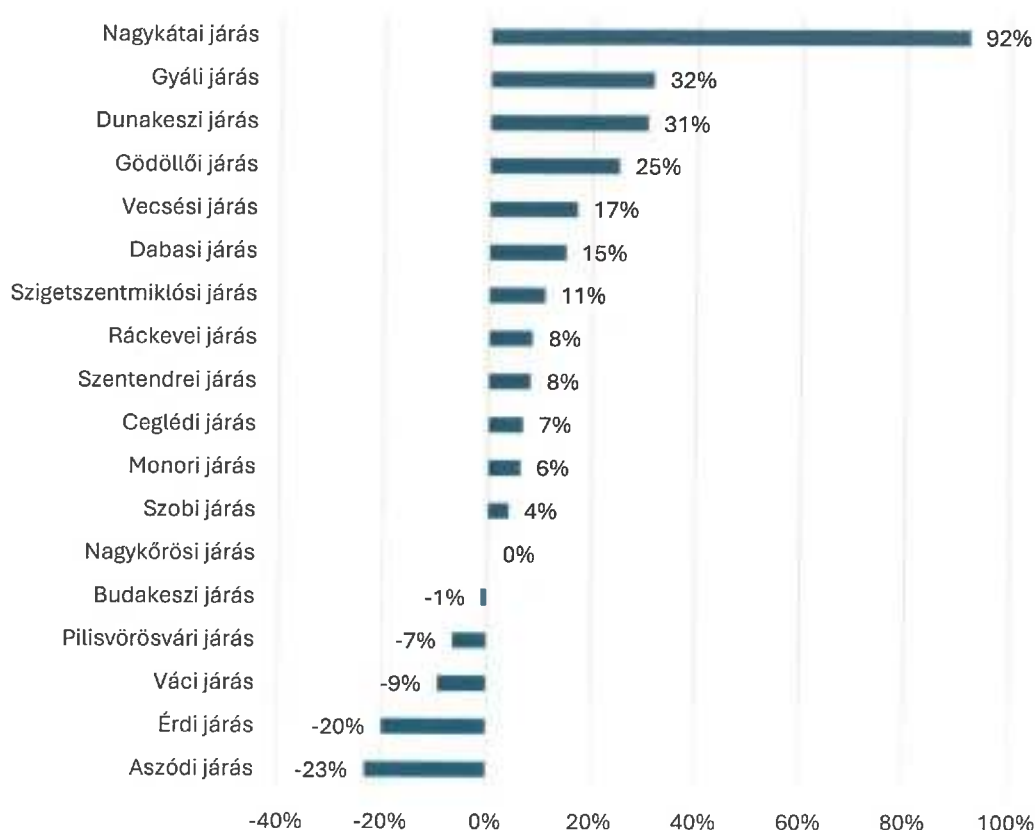
15. ábra Külföldi vendég-éjszakák számának eloszlása küldőországonként és kontinensenként, 2025. I. félév



forrás: KSH alapján saját szerkesztés

A kereskedelmi szálláshelyeken február és március kivételével, a magán- és egyéb szálláshelyeken januártól júniusig nőtt a vendégéjszakák száma az egy évvel korábbihoz képest. Az előbbi szállástípusokban a 2025. I. félévi forgalom (639 ezer éjszaka) 8,8%, az utóbbiakban (211 ezer éjszaka) 8,9%-kal nagyobb volt, mint az előző év azonos félévében.

A vendégéjszakában mért forgalom vármegyei szintű növekedésében a **Dunakeszi, a Gyáli és a Nagykátai járásnak** volt a legnagyobb szerepe. Az előbbinél 31, az utóbbiaknál 32, illetve 92%-kal több volt a vendégéjszakák száma, mint 2024 I. félévében. Legjelentősebb visszaesés pedig az Aszódi és az Érdi járás esetében volt tapasztalható ugyanebben az időszakban, előbbinél 20, utóbbinál pedig 23 százalékkal esett vissza a vendégéjszakák száma. Összességében 12 járásban nőtt, egyben stagnált, míg 5-ben csökkent a vendégforgalom.

16. ábra Vendégéjszakák számának változása járásonként, 2024. I. félév – 2025 I. félév

forrás: KSH alapján saját szerkesztés

3 ÖSSZEFOGLALÁS

Pest Vármegyében a turizmus fejlesztése az ország legnagyobb fogadópiaca (Budapest) szomszédságában térségi érdek. Nem csak a fővárossal határos települések profitálhatnak belőle, hanem a fejlődésükben lemaradó vármegyehatáron lévő térségek is. Jó példa a Nagykátai térség, melyben egy év alatt szinte duplájára nőtt a vendégéjszakák száma, hozzájárulva ezzel a térség foglalkoztatásához is.

Az NTS2030 és a Pest Vármegyei célkitűzések egybecsengenek. Az NTS2030 -ban rögzített desztinációs megközelítés alapján a vármegye területének jelentős része (Visegrád, Gödöllő, Vecsés, Ráckeve, Szentendre) a Budapest és környéke turisztikai térség része. A külföldi látogatók elsődleges úticélja Budapest, de okos és célzott marketinggel, a vármegyei adottságokra alapozva a külföldi turisták tartózkodási idejét és költési hajlandóságát növelni lehet Pest vármegyében is. A térség foglalkoztatására emiatt hatást tud gyakorolni a turisztika fejlesztése.

A statisztikák azt mutatják, hogy egy év alatt a vármegyében realizálódott vendégéjszakák száma 8,8% -al nőtt. A 18 db járás közül 12 -ben nőtt és csak öt járásban csökkent a vendégforgalom.

Ugyanakkor a szektor a COVID előtti teljesítményét összességében nem érte el az eltelt idő alatt, sajnos még lemaradása tapasztalható több tekintetben is. A férőhelyek darabszáma tekintetében növekedés látható, de az országos átlaghoz nézve 2% -al kisebb a részaránya, mint a pandémia előtt. Ebben a tekintetben Budapest jelentősen javította pozícióit.

2010-es évekhez viszonyítva 20% -al bővült a kereskedelmi szálláshelyeken elérhető férőhelyek száma.

Érdekes tendencia a küldőpiaci országok változása, melyek Németország, Ukrajna, Szlovákia, Lengyelország, Románia és Kína voltak. A kínai vendégszám 51%-kal, a vendégéjszakaszám, pedig 62%-kal emelkedett a 2024-ben mértékhez képest. A Kínaiak átlagosan 1,5 éjszakát töltöttek el a térségben, vendégéjszakáik 91%-a szállodákban keletkezett és a legnépszerűbb települések Vecsés, Herceghalom és Zsámbék voltak a körükben⁶.

Az egy vendégből befolyó szállásdíj mértékét vizsgálva megállapítható, hogy e mutató értéke Budapesten kétszer akkora (59.762 Ft), mint Pest vármegyében. Emellett országos viszonylatban 2024-re három év alatt közel másfélszeres emelkedés történt (+40%), addig Pest vármegye esetében mindössze 20%-os, tehát a turisztikai szolgáltatók kisebb haszonnal tudnak működni a vármegyében, mint másutt az országban.

A turisztika helyzete tehát kétarcú a vármegyében. Jelentős forgalmi és bevételbővülés történt, új küldőpiacok jelentek meg, de a kihasználtság és a realizált haszon elmarad az ország egyéb régióitól.

Azt szeretnénk, ha Pest vármegyében ki tudnánk használni azt, hogy az ország legfontosabb fogadópiaca mellett, szinte karnyújtásnyi távolságban olyan megyei turisztikai célpontok találhatók, melyek kulturális élményt tudnak kínálni. Meg kell keresnünk továbbá azokat a turisztikai ágazatokat, melyekben a vármegye markánsan meg tud jelenni, kiegészítve a Budapesti kulturális, gasztronómia és egészségturisztikai kínálatot.

Úgy gondoljuk érdemes részletesebben megvizsgálni az ágazat vármegyei helyzetét, feltárni a munkaerőpiaci oldalát, és azokat a körülményeket, melyek befolyásolják a fejlődését. Fontos lenne vármegyei marketingstratégia kidolgozására is.

⁶ forrás: igyutazunk.hu

4 ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra A turizmus 2.0 stratégiai célrendszere	5
2. ábra Magyarország turisztikai térségei.....	6
3. ábra Pest Vármegye kiemelt turisztikai térségei 2021-2027	10
4. ábra Kereskedelmi szálláshelyek férőhelyeinek megoszlása vármegyénként (2019)	11
5. ábra Kereskedelmi szálláshelyek férőhelyeinek megoszlása vármegyénként (2024)	12
6. ábra Pest vármegye turisztikai szálláshelyeinek száma és aránya szálláshelytípusonként (2025)	13
7. ábra Pest Vármegye főbb turisztikai attrakcióinak látogatószáma 2015-2024	14
8. ábra Belföldi/külföldi vendégek átlagos tartózkodási ideje Pest vármegye szálláshelyein	15
9. ábra Vendégek átlagos tartózkodási ideje Pest vármegyében	15
10. ábra Férőhelykapacitás kihasználtsága	16
11. ábra Szobakapacitás kihasználtsága	16
12. ábra Turisztikai szálláshelyek összes szállásdíj bevétele	17
13. ábra Egy vendégre jutó szállásdíj.....	17
14. ábra Belföldi- és külföldivendég-éjszakák számának változása Pest vármegyében, 2024. I. félév – 2025 I. félév	18
15. ábra Külföldivendég-éjszakák számának eloszlása küldőországonként és kontinensenként, 2025. I. félév.....	19
16. ábra Vendégéjszakák számának változása járásonként, 2024. I. félév – 2025 I. félév.....	20